

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2025
COM(2025) 571 final

2025/0571 (APP)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034

SELETUSKIRI

1. ETTEPANeku TAUST

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 312 on sätestatud, et nõukogu määrusega, mille nõukogu võtab vastu ühehäälsel otsusega pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist, kehtestatakse mitmeaastane finantsraamistik vähemalt viieks aastaks. Mitmeaastase finantsraamistikuga (edaspidi „finantsraamistik“) „määratakse kindlaks kulukohustuste assigneeringute iga-aastased piirmäärad iga kululiigi kohta ning maksete assigneeringute iga-aastane piirmäär“ ning sellega „kehtestatakse kõik muud sätted, mida on vaja iga-aastase eelarvemenetluse sujuvaks toimimiseks“.

Praegu kehtiv finantsraamistik aastateks 2021–2027 (nõukogu määrus (EL, Euratom) 2020/2093) võeti vastu 17. detsembril 2020¹. 16. detsembril 2020 kiitsid Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjon heaks institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava².

Mitmeaastase finantsraamistiku määrust on alates selle vastuvõtmisest 2020. aastal kaks korda muudetud. Tulenevalt Venemaa provotseerimata ja põhjendamatust agressioonisõjast Ukraina vastu muudeti 2022. aasta detsembris³ finantsraamistiku määrust, et pakkuda Ukrainale struktuurilist toetust, võimaldades anda riigile 2023. ja 2024. aastal 18 miljardit eurot laene. 2023. aasta juunis esitas komisjon vahehindamise finantsraamistiku toimimise kohta selle esimestel rakendusaastatel, sealhulgas hinnangu kulude ülemmäärade jätkusuutlikkuse kohta,⁴ ning koos sellega ettepaneku finantsraamistiku määruse muutmiseks,⁵ et luua võimalus reageerida liidu eelarve abil uutele probleemidele ja et täita õiguslikke kohustusi, mis ei ole kehtivate ülemmäärade piires ega peaaegu ammendatud paindlikkussätete ja erivahenditega võimalik. Mitmeaastase finantsraamistiku määruse muudatus võeti vastu 29. veebruaril 2024⁶ ja seda kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2024.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 312 nõuetega esitatakse käesoleva dokumendiga ettepanek nõukogu määruse kohta, millega kehtestatakse alates 1. jaanuarist 2028 kohaldatav finantsraamistik. Seletuskiri sisaldab ka teavet ettepaneku kohta võtta vastu uus

¹ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11).

² Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

³ Nõukogu 15. detsembri 2022. aasta määrus (EL, Euratom) 2022/2496, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 325, 20.12.2022, lk 11).

⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) läbivaatamine“, (COM(2023) 336 final, 20.6.2023).

⁵ Ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (COM(2023) 337 final, 20.6.2023).

⁶ Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse nõukogu määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>).

institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist⁷ ja mis peaks asendama 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet.

2. LIIDU DÜNAAMILINE EELARVE TULEVIKUPRIORITEETIDE JAOKS

2.1. Peamised poliitilised suunised

Ettepanekutes uue finantsraamistiku määruse (edaspidi „finantsraamistiku määruse eelnõu“) ja uue institutsioonidevahelise kokkuleppe (edaspidi „institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu“) kohta järgitakse komisjoni 16. juuli 2025. aasta teatises „XXXXXXX“⁸ (edaspidi „finantsraamistikku käsitlev teatis“) esitatud põhimõtteid ja peamisi poliitilisi eesmärke, eelkõige seoses finantsraamistiku kestusega, selle struktuuriga, mis kajastab poliitilisi prioriteete, suurema paindlikkuse vajadusega ning finantsraamistiku enda jaoks ette nähtud summadega.

2.2. Finantsraamistiku ülesehitus ja ülemmäärad

Kavandatav finantsraamistik 2028–2034 jaguneb kolmeks rubriigiks, mis vastavad liidu peamistele eelarvest toetatavatele tegevusvaldkondadele ja keskenduvad ühiste poliitiliste prioriteetide elluviimisele. Neljas rubriik käsitleb Euroopa avaliku halduse kulusid. Iga rubriigi alajaotusi ja nendesse kuuluvaid poliitikavaldkondi on üksikasjalikult kirjeldatud finantsraamistiku teatises.

Selleks et toetada liidu prioriteetseid tegevussuundi ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034 ja täita samal ajal oma tagasimaksekohustusi taasterahastu „NextGenerationEU“ raames, teeb komisjon ettepaneku, et 2028.–2034. aasta finantsraamistiku kulukohustuste ülemmäär oleks 1 763,1 miljardit eurot 2025. aasta püsivhindades, mis võrdub 1,26 %ga ELi kogurahvatulust, ja vastav maksete ülemmäär oleks 1 761 miljardit eurot 2025. aasta püsivhindades, mis võrdub 1,26 %ga ELi kogurahvatulust.

Komisjon esitab koos käesoleva ettepanekuga muudetud ettepaneku Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitleva nõukogu otsuse kohta⁹.

2.3. Paindlikkus

Kiiresti muutuv maailmas peab liit suutma uutes olukordades tegutseda ja reageerida. Seepärast teeb komisjon ettepaneku suurendada kogu pikaajalise eelarve paindlikkust, säilitades samal ajal prognoositavuse, tänu millele ELi eelarve on oluline investeringuid soodustav tegur.

See, kui paindlik või jäik finantsraamistik on, sõltub paljudest näitajatest, nagu finantsraamistikuga hõlmatud ajavahemiku pikkus, kulurubriikide arv ja ülesehitus, liikmesriikidele eelnevalt ette nähtud või sektorite kuluprogramme käsitlevates õigusaktides sätestatud Euroopa Liidu kulutuste osakaal, iga kulude ülemmäära osas jäetava kulureservi nõuded ning finantsraamistiku ülemmäära ja omavahendite ülemmäära vahelise kulureservi nõuded. Komisjon võttis neid näitajaid järgmise finantsraamistiku ettepanekute väljatöötamisel arvesse.

⁷ COM(2025) 572, 16.7.2025.

⁸ Komisjoni 16. juuli 2025. aasta teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „XXXXXXX“ (COM(2025)570).

⁹ COM(2025) 574, 16.7.2025.

Paindlikkuse peamised elemendid ajavahemikuks 2028–2034 on finantsraamistiku lihtsam ülesehitus ja vähem sellesse kuuluvaid programme, programmiväliste summade suurem osakaal ning mehhanismid ja sisseehitatud reservid, mis võimaldavad muutuvatele vajadustele paremini, kiiremini ja vähem häireid põhjustades reageerida.

Järgmises finantsraamistikus tuleb paremini tasakaalu seada investeringute prognoositavus ja paindlikkus, et kohandada kulutuste eesmärgi ning reageerida ootamatutele vajadustele ja kriisidele.

Mitmeaastase finantsplaneerimise peamiseks orientiiriks peaksid jätkuvalt olema kuluprogrammide ja rahastamisvahendite esialgsed rahastamispaketid, kuid eelarvepädevatel institutsioonidel peaks olema võimalik iga-aastases eelarvemenetluses kulutuste eesmärgi kohandada.

Ratsionaliseeritakse erivahendeid, mis võimaldavad eraldada assigneeringuid üle ülemmäärade, kusjuures ühtne varuinstrument võimaldab koondada alla finantsraamistiku rubriikide ülemääri jäävaid varasemaid kasutamata varusid ja kasutada neid kõigis poliitikavaldkondades ning paindlikkusinstrumentiga toetatakse uusi või ootamatuid vajadusi. Paindlikkusinstrument sisaldab lisaks kindlale aastasele summale ka summasid, mis vastavad eelmisel aastal vabastatud kulukohustustele ja eelmisel aastal eelarvesse kantud trahvide netosummadele.

Mitmeaastase finantsraamistiku määruse eelnõus esitatud kavas olevad ühtlustatud paindlikkusvahendid hõlmavad seepärast üht temaatilist erivahendit, mis on ette nähtud Ukrainale antava toetuse rahastamiseks (Ukraina reserv), ja kahte mittetemaatilist erivahendit, mis tuginevad olemasolevatele ja 2021.–2027. aasta finantsraamistikus tõhustatud mehhanismidele: ühtsele varuinstrumentile ja paindlikkusinstrumentile.

•3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

• Õiguslik alus

Finantsraamistiku vastuvõtmise õiguslikuks aluseks on ELi toimimise lepingu artikkel 312 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikkel 106a.

• Subsidiaarsus

Algatus kuulub valdkonda, milles ELil on ainupädevus (ELi toimimise lepingu artikkel 312). Seetõttu subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, sest see ei lähe kaugemale, kui on vaja Euroopa tasandil kindlaks määratud eesmärkide saavutamiseks.

4. ETTEPANEKU SÄTETE ÜSIKASJALIK SELGITUS

4.1. Mitmeaastase finantsraamistiku määrus

Mitmeaastase finantsraamistiku määruse eelnõu sätted on jaotatud nelja peatükki.

1. peatükk. Üldsätted

Artikkel 1 – Mitmeaastane finantsraamistik

Artikli 1 sõnastuses on finantsraamistiku kestuseks määratud seitse aastat – alates 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034.

Artikkel 2 – Vastavus finantsraamistiku ülemmääradele

See artikkel põhineb määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklil 2, mis on üle võetud, kuid mida on samuti lihtsustatud, ühtlustatud ja kohandatud vastavalt viimati Ukrainaga seoses toimunud arengule.

Artikli 2 lõikes 1 viidatakse lisale, milles on esitatud finantsraamistiku ülemmäärade tabel, ja sätestatakse institutsioonide kohustus järgida eelarvemenetluses ülemmäärasid, nagu on ette nähtud aluslepingu sätetega. Viited konkreetsetele poliitikavaldkondadele on välja jäetud.

Lõikes 2 mainitakse erivahendeid, mis on täpsemalt määratletud 3. peatükis (artiklid 6–8), lähtudes põhimõttest, et need vahendid ei sisaldu finantsraamistikus ja et konkreetsetes olukordades eraldatakse nende jaoks rahastust rohkem, kui finantsraamistiku ülemmäärad seda võimaldavad, seda nii kulukohustuste kui ka vastavate maksete assigneeringute puhul.

Kooskõlas eelmiste finantsraamistike sätetega on lõikega 3 ette nähtud, et liikmesriikidele ja ka Ukrainale laenudena antava finantsabi eelarveline katmine jäetakse finantsraamistikust välja.

Seega kui abi saav riik (kas liikmesriik või Ukraina) ei suuda nõutavaid makseid õigeaegselt teha ja liit peab täitma tagasimaksekohustust liidu eelarve vahendite arvelt, võetakse vajalikud summad kasutusele finantsraamistiku ülemmääradest suuremas mahu, ent jäädes omavahendite ülemmäära piiresse (nn manööverdamisruumi arvelt).

Artikkel 3 – Omavahendite ülemmäära järgimine

Selles artiklis korratakse määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 3 teksti. Igal aastal tuleb tagada vastavus omavahendite ülemmääraga. Juhul kui omavahendite sissenõudmismäärad ületavad maksete assigneeringute ülemmäärade tulemusena omavahendite ülemmäärasid, tuleb finantsraamistiku ülemmäärasid muuta, muutes mitmeaastast finantsraamistikku (artikkel 9).

2. peatükk. Finantsraamistiku kohandused ja erisätted

Artikkel 4 – Tehnilised kohandused

Käesolev artikkel põhineb määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 4 tekstil. Finantsraamistik esitatakse 2025. aasta püsivhindades. Lõiget 1 on lihtsustatud ja kohandatud, et kajastada erivahenditega seotud arengut.

Lõikes 2 on esitatud uus meetod finantsraamistikus sätestatud kulude ülemmäärade ja muude summade ümberarvutamiseks 2025. aasta püsivhindadest jooksevhindadeks. Selle uue meetodi eesmärk on vähendada muutliku inflatsioonikeskkonnaga seotud riskusi. Iga-aastane kohandamine põhineb fikseeritud, kuid kohandataval deflaatoril. Praktikas on iga-aastane hinnakohandus 2 %, kui ELi inflatsioon on vahemikus 1–3 %, ja võrdne tegeliku inflatsiooni prognoositava määraga, kui see on alla 1 % või suurem kui 3 %. Võrdlusaluseks olev inflatsioonimäär on EL 27 SKP deflaator.

Ülejäänud säte, sealhulgas menetlus, jääb samaks nagu praegu kehtivas määruses.

Artikkel 5 – Sätted seoses meetmetega, mis on seotud liidu eelarve kaitseks ette nähtud üldise tingimuslikkuse korraga

Artikliga kehtestatakse erisätted, et tagada kulukohustuste assigneeringute kättesaadavus lubatud peatamisaja jooksul, kui võetakse vastu eelarveliste kulukohustuste peatamise meetmed vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määruse (EL,

Euratom) 2020/2092 (mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks)¹⁰ artikli 5 lõike 1 punkti b alapunktidele i ja ii. Sellisel juhul kantakse asjaomase eelarveaasta kulukohustuste assigneeringud üle järgmistesse eelarveaastatesse.

Kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 7 lõikes 3 sätestatud tähtajaga on ülekandmine piiratud kahe aasta pikkuse ajavahemikuga, mille möödumisel üle kantud kulukohustuste assigneeringud aeguvad, kui ei ole vastu võetud nõukogu rakendusotsust peatamise lõpetamise kohta.

3. peatükk. Erivahendid

Erivahendeid käsitlevat peatükki on lihtsustatud ja ühtlustatud. Kavandatavas finantsraamistiku määrmuses sätestatud ühtlustatud paindlikkusvahendite hulgas on seega vaid üks temaatiline erivahend, mis on ette nähtud Ukrainale antava toetuse rahastamiseks, ja kaks mittetemaatilist erivahendit, mis tuginevad olemasolevatele ja 2021.–2027. aasta finantsraamistikus tugevdatud mehhanismidele: ühtsele varuinstrumentile ja paindlikkusinstrumentile. Need kaks mittetemaatilist erivahendit on ainsad vahendid, mis võimaldavad käsitleda ettearvamatuid sündmusi või uusi ja esilekerkivaid prioriteete kõigil eelarveridadel.

Artikkel 6 – Ukraina reserv

Luuakse uus temaatiline erivahend, mis võimaldab liidul jätkata Ukraina toetamist nii kaua kui vaja ning aidata Ukrainal kindlalt liiduga ühinemise suunas liikuda. See erivahend on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmusega (EL) [XXX]¹¹ [Globaalne Euroopa]. Assigneeringud Ukraina toetamiseks [Globaalse Euroopa] raames tagastamatu toetuse ja eelarveliste tagatistena eraldatakse selle uue temaatilise erivahendi kaudu. Kulukohustuste assigneeringud ja vastavad maksete assigneeringud võetakse igal aastal kasutusele ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames, ületades finantsraamistiku ülemmäärasid.

Artikkel 7 – Ühtne varuinstrument

See artikkel vastab määruse 2020/2093 artiklile 11 ja seda on lihtsustatud. Nagu ka määruse (EL, Euratom) 2020/2093 kohaselt, võimaldab ühtne varuinstrument kasutada varasemaid kulukohustuste ja/või maksete varusid, et rahastada ülemmäärasid ületavaid lisakulusid.

Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 11 lõike 1 punktiga a hõlmatud mehhanism säilitatakse ja nimetatakse ümber kulukohustuste koguvaruks. Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 11 lõike 1 punktiga b hõlmatud mehhanism säilitatakse ja nimetatakse ümber maksete koguvaruks. Mõlemat hakatakse kohaldama alates 2029. aastast. Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 11 lõike 1 punktiga c hõlmatud mehhanism nimetatakse ümber ettenägemata kulude varuks. See on jätkuvalt viimane abinõu, mida saab kasutada üksnes juhul, kui kulukohustuste koguvarust ja maksete koguvarust ei piisa. Nagu ka määruse (EL, Euratom) 2020/2093 kohaselt, võivad Euroopa Parlament ja nõukogu võtta kulukohustuste koguvaru ja ettenägemata kulude varu kasutusele EL toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames. Ettenägemata kulude varu ülemmäär on konkreetsel aastal 0,04 % liidu kogurahvatulust. Maksete koguvaru korrigeerimise teeb komisjon alates 2029. aastast artiklis 4 osutatud tehnilisest kohandamise osana.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 4331, 22.12.2020, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

¹¹ COM(2025) 551, 16.7.2025.

Artikkel 8 – Paindlikkusinstrument

Artikkel vastab määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklile 12. Paindlikkusinstrumendi igaaastast fikseeritud summat suurendatakse 2 miljardi euron (2025. aasta hindades).

Lisaks sellele ja kooskõlas praegu kehtiva finantsraamistiku mehhanismidega (EURI rahastamisvahend ja programmispetsiifiline kohandus) lisatakse paindlikkusinstrumendile igal aastal:

- summa, mis on võrdne aastal $n-2$ vabastatud assigneeringutega (peale sihtotstarbelise välistulu), välja arvatud vabastatud kulukohustuste summad, mis on tehtud uuesti kättesaadavaks vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklile 15 ja määrusele [(EL) XXXX/XX] [riiklik ja piirkondlik partnerlusfond], ning
- summa, mis on võrdne liidu institutsioonide määratud trahvide netosumma, muude rahaliste karistuste, sanktsioonide ja nendelt kogunenud intresside või muu tuluga,¹² mis kantakse kooskõlas finantsmääruse artikliga 107 aasta $n-2$ eelarvesse.

Paindlikkusinstrumendi raames kättesaadavate summade arvutused edastatakse ka edaspidi osana artiklis 4 osutatud tehniliste kohanduste tulemustest. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad paindlikkusinstrumendi kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames. Paindlikkusinstrumendi raames kasutamata jäänud summasid võib üle kanda kogu finantsraamistiku perioodi jooksul.

4. peatükk. Finantsraamistiku muutmine

Ilma et see piiraks komisjoni algatusõigust, puudutavad käesoleva peatüki sätted juhte, mil peetakse vajalikuks muuta finantsraamistikku ja mida tuleks seetõttu mitmeaastase finantsraamistiku määruks eraldi käsitleda.

Artikkel 9 – Finantsraamistiku muutmine, et tagada omavahendite ülemmäära järgimine

See artikkel puudutab nõuet vähendada vajaduse korral finantsraamistiku ülemmäärasid, et tagada omavahendite ülemmäära järgimine (artikli 3 lõige 2).

Artikkel 10 – Finantsraamistiku muutmine aluslepingute läbivaatamise korral

Selles artiklis korratakse määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 15 teksti.

Artikkel 11 – Finantsraamistiku muutmine uue liikmesriigi liiduga ühinemise korral

Selles artiklis käsitletakse uute liikmesriikide ühinemist liiduga.

Artikkel 12 – Finantsraamistiku muutmine Küprose taasühendamise korral

Selles artiklis korratakse määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 17 teksti.

5. peatükk. Lõppsätted

Artikkel 13 – Üleminek järgmisele finantsraamistikule

Artikli sõnastus vastab määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklile 21. Artiklis on sätestatud komisjoni kohustus esitada 1. juuliks 2033 uue finantsraamistiku ettepanek.

Artikkel 14 – Jõustumine ja kohaldamine

Viimase artikliga määratakse kindlaks finantsraamistiku jõustumiskuupäev ja kohaldamiskuupäev.

¹² Komisjon teeb aegsasti ettepaneku finantsmääruse muudatuse kohta, millega pikendada selle artikli 48 lõikes 2 sätestatud negatiivse tulu käsitlemist ajale pärast 2027. aastat.

Institutsioonidevaheline kokkulepe peaks jõustuma samal kuupäeval, sest kõnealused kaks õigusakti täiendavad teineteist.

4.2. Institutsioonidevaheline kokkulepe eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta

Uue institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu tugineb eelmistes finantsraamistikes sätestatud koostöökorrale, mille eesmärk on süvendada institutsioonidevahelist koostööd eelarveküsimustes ja parandada iga-aastase eelarvemenetluse toimimist. Institutsioonidevahelises kokkuleppes algselt sätestatud põhimõtted lisati 2024. aastal uuesti sõnastatud finantsmäärusesse. Seetõttu ei pea neid põhimõtteid enam institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõus käsitlema.

Sissejuhatus – uue kokkuleppe eelnõu punktid 1–6

Uue kokkuleppe eelnõu sissejuhatavas osas viidatakse ELi toimimise lepingu artiklile 295, rõhutatakse kokkuleppe siduvust, selle sidusust muude finantsraamistiku ja eelarvemenetlusega seotud õigusaktidega, kirjeldatakse kokkuleppe eelnõu ülesehitust ja sätestatakse kokkuleppe jõustumise kuupäev (sama kuupäev, mis finantsraamistiku puhul).

I osa – Institutsioonidevaheline koostöö seoses finantsraamistikuga

A. Sätted, mis käsitlevad institutsioonidevahelist koostööd kogu finantsraamistiku vastuvõtmiseni viiva menetluse jooksul

Punkt 7 vastab praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 15. Sellega nähakse ette koostöömeetmed Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni (edaspidi „institutsioonid“) vahel mitmeaastase finantsraamistiku määruse üle peetavate läbirääkimiste või selle muutmise ajal kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikega 5, et hõlbustada mitmeaastase finantsraamistiku määruse vastuvõtmist vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikes 2 osutatud seadusandlikule erimenetlusele.

B. Erivahenditega seotud sätted

Punktides 8 ja 9 sätestatakse finantsraamistiku määruks sätestatud erivahendite – paindlikkusinstrumendi ja ettenägemata kulude varu – kasutuselevõtmise menetlused.

II osa – Eelarveküsimustes toimuva institutsioonidevahelise koostöö parandamine

A. Institutsioonidevaheline koostöömenetlus

Punktid 10 ja 11 puudutavad finantsstabiilsuse inkorporeerimist mitmeaastaseid programme või rahastamisvahendeid käsitlevatesse õiguslikult siduvatesse liidu õigusaktidesse ning esialgsesse finantsplaneeringusse.

Punktis 11 esitatakse üksikasjad sellise teabe kohta, mida finantsplaneering peab sisaldama, määrates nõuetekohaselt kindlaks mitmeaastased programmid, õigusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud asutused või delegeeritakse neile ülesandeid, ning iga-aastased meetmed. Esialgses finantsplaneeringus tuleks läbipaistvalt näidata ka eraldamata reservid ja nn puhvrid mitmeaastastes programmides.

B. Detsentraliseeritud asutused ja Euroopa koolid.

Uute detsentraliseeritud asutuste rahastamisega seotud institutsioonidevahelise koostöö pikaajaline kord ja menetlus või olemasolevate detsentraliseeritud asutuste ülesannete muudatusi sisaldavad uued õigusaktid jäetakse samaks (punktid 12–14). Võrreldes praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppega need ei muutu.

C. Eelarvekontrollimenetlus selliste ELi toimimise lepingu artiklil 122 põhinevate uute ettepanekute puhul, millel võib olla märgatav mõju liidu eelarvele

Punktidega 15 ja 16 lisatakse institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõusse eelarvekontrollimenetlus selliste ELi toimimise lepingu artiklil 122 põhinevate uute ettepanekute puhul, millel võib olla märgatav mõju liidu eelarvele, milles lepiti algselt kokku 16. detsembril 2020 ühisavalduse vormis¹³.

III osa – Institutsioonidevaheline koostöö iga-aastase eelarvemenetluse raames

Institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu selles osas ja lisas esitatakse iga-aastase eelarvemenetluse käigus tehtava institutsioonidevahelise koostöö põhimõtted ja üksikasjalik kord.

Punktiga 17 nähakse ette institutsioonide vahelise koostöö põhimõtted, et hõlbustada iga-aastast eelarvemenetlust, sealhulgas eelarvealaste kolmepoolsete läbirääkimiste korraldamist, mis olid varem ette nähtud mitmeaastase finantsraamistiku määru artikliga 19. Nagu varemgi, on menetlusi üksikasjalikult kirjeldatud institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu lisas.

Punktis 18 käsitletakse ülemmääradeni jäävaid varusid ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet iga-aastases eelarvemenetluses, mis on esitatud praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 7. Finantsraamistiku määrukega kehtestatakse kõigile rubriikidele iga-aastaste kulude ülemmäärad, mida tuleb vastavalt aluslepingutele iga eelarvemenetluse käigus järgida. Siiski tuleks endiselt kinni pidada tavast, mille kohaselt tagatakse ülemmäära piires niivõrd kui võimalik piisavad varud. See kujutab endast institutsioonidevahelise koostöö üht tahku ja kajastab institutsioonide head tahet eelarvemenetluse kestel.

A. Eelarve täitmine, maksed ja täitmata kulukohustused

Lisaks iga-aastase eelarvemenetluse olulistel hetkedel korraldatavatele kolmepoolsetele läbirääkimistele eelarveküsimustes on kasulikuks vastastikuse teabe ja arvamuste vahetamise vahendiks osutunud institutsioonide vahel konkreetsetel teemadel korraldatavad institutsioonidevahelised kohtumised. Tehakse ettepanek jätkata nende korraldamist institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu punktis 19 kirjeldatud viisil, ehkki selliste läbirääkimiste kirjeldus oli varem institutsioonidevahelise kokkuleppe lisas.

Lisaks makseprognoside ja täitmata kulukohustuste arengu seire küsimustele võiksid need koosolekud anda võimaluse tutvustada ja vahetada arvamusi finantsmäärukega ette nähtud eriaruannete kohta, mis on eelarvepädevate institutsioonide jaoks olulised, näiteks rahaliste vahendite tulevase sisse- ja väljavoolu pikaajaline prognoos ning liidu rahaliste vahendite iga-aastane hindamine saavutatud tulemuste põhjal (finantsmääruke artikli 253 lõike 1 punktid c ja e) või aastaaruanne eelarvelistest tagatistest ja finantsabist tulenevate tingimuslike kohustuste ning nende tingimuslike kohustuste jätkusuutlikkuse kohta (finantsmääruke artikkel 256).

B. Kalanduskokkulepetega seotud kulud

Punktidega 20 ja 21 säilitatakse praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe kord, mis käsitleb koostööd ja teabevahetust kalanduskokkulepetega seotud eelarveküsimustes, ja esitatakse selgitused summade kohta, mis kantakse eelarvesse vastavalt kas tegevuseelarve

¹³ Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioon selliste ELi toimimise lepingu artiklil 122 põhinevate uute ettepanekute eelarvekontrolli kohta, millel võib olla märgatav mõju liidu eelarvele (2020/C 444 I/05) (ELT C 444I, 22.12.2020, lk 5).

reale või reservi. Tehakse ettepanek, et summad, mis on mõeldud uute kalanduskokkulepete sõlmimiseks või selliste kalanduskokkulepete uuendamiseks, mis eeldatavasti jõustuvad või mida hakatakse ajutiselt kohaldama asjaomase eelarveaasta 1. jaanuariks, kantakse peamisele tegevuseelarve reale.

C. Välis- ja julgeolekupoliitika rahastamine

Punktis 22 korratakse praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 22 sõnastust.

Punktis 23 korratakse suures osas praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 23 sõnastust.

Punktis 24 säilitatakse praegu kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppe sõnastus.

Lisa – Institutsioonidevaheline koostöö eelarvemenetluse ajal

Lisa sätted on kehtiva institutsioonidevahelise kokkuleppega võrreldes suures osa muutmata, kuna need on olnud institutsioonidevahelisele koostööle kindlaks aluseks.

Muudatused tehakse punktides 2 ja 5, nähes ette järgmise.

- Aasta esimestel kolmepoolsetel läbirääkimistel arutavad institutsioonid järgmise finantsaasta eelarve rahastamisprioriteete, võttes arvesse liidu poliitilisi prioriteete, mille institutsioonid on asjaomastes dokumentides kindlaks määranud. Arutelude eesmärk on anda teavet eelarvemenetluse jaoks ja uurida, kuidas prioriteete järgmises eelarves kõige paremini kajastada.
- Komisjoni ettepanekus eelarveprojekti kohta tuleks esitada liidu tegelikud rahastamisvajadused kooskõlas liidu poliitiliste prioriteetidega.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 312,
võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut¹⁴,
pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,
pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Võttes arvesse vajadust piisava prognoositavuse järele pikaajaliste investeeringute ettevalmistamisel ja rakendamisel, peaks mitmeaastase finantsraamistiku (edaspidi „finantsraamistik“) kestus olema alates 1. jaanuarist 2028 seitse aastat.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 312 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt peab liidu aastaeelarve (edaspidi „eelarve“) vastama mitmeaastasele finantsraamistikule.
- (3) Mitmeaastases finantsraamistikus ei tuleks arvesse võtta eelarve kuluartikleid, mida rahastatakse sihtotstarbelistest tuludest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 2024/2509¹⁵ (edaspidi „finantsmäärus“) tähenduses.
- (4) Finantsraamistik tuleks kindlaks määrata 2025. aasta hindades. Lisaks sellele tuleks kehtestada finantsraamistiku iga-aastase tehnilise kohaldamise reeglid, mille kohaselt arvutada ümber kulukohustuste assigneeringute ülemmäärad, maksete assigneeringute ülemmäärad ja muud käesolevas määruses kindlaksmääratud summad. Jooksevhindadega kohandamisel tuleks arvesse võtta uusimaid andmeid ja prognoose liidu sisemajanduse koguprodukti deflaatori kohta, mille esitab komisjon ja mis on kättesaadavad pärast seda, kui tehtud on iga-aastane tehniline kohandamine.
- (5) Käesoleva määrusega kindlaks määratud iga-aastased kulukohustuste assigneeringute ülemmäärad iga kululiigi kohta ning iga-aastased maksete assigneeringute ülemmäärad peaksid järgima omavahendite ülemmääri, mis nähakse ette vastavalt

¹⁴ ELT C, lk. .

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

kehtivale Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitlevale nõukogu otsusele, mis on vastu võetud ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt (edaspidi „omavahendite otsus“).

- (6) Juhul kui on vaja kasutada tagatise, mis on antud liikmesriikidele või Ukrainale suunatud finantsabi eelarve kohaselt vastavalt finantsmääruse artikli 223 lõikele 1, peaks kasutatav summa ületama finantsraamistiku kohaseid kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülemmäärasid, kuid mitte omavahendite ülemmäära.
- (7) Ette tuleks näha erisätteid, et tagada kulukohustuste assigneeringute kättesaadavus peatamisperioodil, kui vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2092¹⁶ (mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks) artikli 5 lõike 1 punkti b alapunktidele i ja ii on vastu võetud meetmed, mis käsitlevad liidu vahendeid puudutavate eelarveliste kulukohustuste peatamist. Selliste meetmete puhul tuleks kinni pidada nimetatud määrusega kehtestatud tähtajast n+2.
- (8) Liidul peaks olema talle ELi toimimise lepingu artiklist 323 tulenevate kohustuste täitmiseks nii konkreetne kui ka võimalikult suur paindlikkus. Osana iga-aastase eelarvemenetluse sujuvaks toimimiseks vajalikest sätetest on vaja luua erivahendid, mis võimaldavad assigneeringute kirjendamist finantsraamistiku ülemmääradest suuremas summas.
- (9) Vastu tuleks võtta erisätted, nii et juhul kui on vaja kasutada erivahendeid, on olemas võimalus kanda kulukohustuste assigneeringud ja vastavate maksete assigneeringud eelarvesse suurematena, kui finantsraamistikuga kehtestatud ülemmäärades ette nähtud.
- (10) Liit jätkab Ukraina toetamist seni kuni see on vajalik ja aitab Ukrainal liikuda kindlalt edasi teel Euroopa Liidu suunas. Venemaa agressioonisõjast Ukrainale sündinud kahju ulatusest tulenevalt vajab Ukraina märkimisväärselt ja paindlikku toetust, et hoida oma valitsus toimivana, osutada avalikke teenuseid ning toetada riigi taastamist, ülesehitamist ja moderniseerimist. Sel eesmärgil luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [XXX]¹⁷ [Globaalne Euroopa] spetsiaalne raamistik, mille eesmärk on riiki toetada, saavutada selle kiire taastumine, ülesehitamine ja moderniseerimine, kaasata investeeringuid ja suurendada rahastamisvõimalusi, samuti aidata Ukrainal liiduga liitumise poole liikudes joonduda liidu standardite ja väärtuste järgi.
- (11) Ukrainat tuleks määruse (EL)[XXX] [Globaalne Euroopa] alusel toetada paindlikult, nii et pakutav toetus oleks sobival kujul ja tasemel. Ennekõike tuleks toetust anda laenude, tagastamatu toetuse ja eelarveliste tagatistena. Laenude vormis osa puhul kõnealuse määruse alusel Ukrainale antavast toetusest peaks olema võimalik kasutada Ukrainale kuni 2034. aastani kättesaadavaks tehtava finantsabi jaoks vajalikke eelarveassigneeringuid finantsraamistiku ülemmääradest suuremas summas. Tagastamatu toetuse ja eelarveliste tagatiste vormis osa puhul instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames antavast toetusest tuleks assigneeringud eraldada temaatilise erivahendi – Ukraina reservi kaudu. Kulukohustuste assigneeringud ja vastavad maksete assigneeringud tuleks igal aastal kasutusele võtta ELi toimimise lepingu

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [XXX] määrus (EL) [XXX] [Globaalne Euroopa] (ELT XXX, ELI...).

artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames, ületades finantsraamistiku kohaste kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute ülemmäärasid.

- (12) Selleks et määruse (EL) [XXX] [Globaalne Euroopa] kohane toetus oleks prognoositav ja kulude areng korrakohane, on vaja kehtestada maksimumsummad, mis võidakse Ukraina reservi jaoks finantsraamistiku kogu kehtivusaja jooksul kättesaadavaks teha.
- (13) Selleks et võimaldada vajaduse korral paindlikkust finantsraamistiku ükskõik millise rubriigi puhul ja hõlbustada eelarvemenetlust, on vaja mittetemaatilisi erivahendeid. Ühtne varuinstrument peaks võimaldama kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute ülemmääradest allapoole jäävate olemasolevate varude ümberpaigutamist vastavalt kas eelarveaastate vahel või kulukohustuste assigneeringute puhul finantsraamistiku rubriikide vahel, ületamata finantsraamistiku kogu perioodi jaoks ette nähtud finantsraamistiku kulukohustuste ja maksete assigneeringute kogusummasid. Kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja konservatiivse eelarvestamise põhimõttega tuleks jooksva või tulevaste eelarveaastate kulukohustuste varude summasid kasutada ainult viimase abinõuna.
- (14) Paindlikkusinstrumenti peaks saama kasutada selleks, et võimaldada vastava eelarveaasta konkreetsete ettenägematute kulude rahastamist. Paindlikkusinstrument peaks koosnema kindlaksmääratud summast, sellise tulu summadest, mis on saadud tulenevalt liidu poliitika rakendamisest, nagu liidu institutsioonide määratud trahvid, muud rahalised karistused ja sanktsioonid ning neilt kogunenud võimalikud intressid või neist tulenev muu tulu, ja summadest, mis vastavad vabastatud kulukohustustele ja mis ei ole sihtotstarbeline välistulu, välja arvatud summad, mis on tehtud uuesti kättesaadavaks vastavalt erieeskirjadele vabastatud kulukohustustele vastavate assigneeringute uuesti kättesaadavaks tegemise kohta.
- (15) Liidu laienemine on strateegiline investering Euroopa rahusse, julgeolekusse, stabiilsusse ja heaolusse ning annab liidule paremad võimalused käsitleda üleilmseid probleeme. Ette on vaja näha võimalus finantsraamistikku muuta, kui liiduga ühinevad uued liikmesriigid.
- (16) Samuti on vaja näha ette võimalus finantsraamistikku muuta juhul, kui aluslepingute läbivaatamine mõjutab eelarvet, kui Küpros taasühendatakse või kui liit laieneb, samuti juhul, kui olude sunnil on vaja tagada, et finantsraamistikus peetakse kinni omavahendite ülemmääradest.
- (17) Komisjon peaks esitama uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku 1. juuliks 2033, et institutsioonid saaksid selle vastu võtta piisavalt varakult enne järgmise mitmeaastase finantsraamistiku algust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mitmeaastane finantsraamistik

Käesoleva määrusega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034 (edaspidi „finantsraamistik“).

Artikkel 2
Vastavus finantsraamistiku ülemmääradele

1. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon (edaspidi „institutsioonid“) järgivad iga eelarvemenetluse puhul ja liidu aastaelarve (edaspidi „eelarve“) täitmisel asjaomasel aastal iga-aastaste kulude ülemmäärasid, mis on sätestatud lisas (edaspidi „finantsraamistiku ülemmäärad“).
2. Kui on vaja kasutada artiklitega 6 ja 8 ette nähtud erivahendeid, kantakse kulukohustuste ja vastavate maksete assigneeringud eelarvesse finantsraamistiku asjaomastest ülemmääradest suurematena.

Kui on vaja kasutada artikliga 7 ette nähtud ühtse varuinstrumenti, kantakse kulukohustuste ja vastavate maksete assigneeringud eelarvesse finantsraamistiku konkreetse aasta asjaomastest ülemmääradest suurematena.
3. Kui on vaja kasutada tagatise liikmesriikidele antava finantsabi puhul, mis on heaks kiidetud vastavalt finantsmääruse artikli 223 lõikele 1, võib kasutatav summa ületada finantsraamistikus kindlaksmääratud ülemmäärasid.

Kui on vaja kasutada tagatist Ukrainale antava finantsabi puhul, mis on heaks kiidetud vastavalt finantsmääruse artikli 223 lõikele 1, võib kasutatav summa ületada finantsraamistikus kindlaksmääratud ülemmäärasid.

Artikkel 3
Omavahendite ülemmäära järgimine

1. Ühegi finantsraamistikuga hõlmatud aasta puhul ei tohi vajalikeks makseteks ettenähtud assigneeringute üldsumma pärast iga-aastast kohandamist ning muid kohandusi või muudatusi ning artikli 2 lõigete 2 ja 3 kohaldamist arvesse võttes olla selline, et tagajärjeks on omavahendite sissenõudemäär, mis ületab omavahendite ülemmäära, mis on sätestatud vastavalt kehtivale Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitlevale nõukogu otsusele, mis on vastu võetud EL toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt (edaspidi „omavahendite otsus“).
2. Vajaduse korral vähendatakse finantsraamistiku ülemmäärasid, et tagada omavahendite otsuses sätestatud omavahendite ülemmäära järgimine.

2. PEATÜKK

Finantsraamistiku kohandused ja erisätted

Artikkel 4
Tehnilised kohandused

1. Komisjon teeb igal aastal enne aasta $n+1$ eelarvemenetlust finantsraamistikku järgmised tehnilised kohandused:
 - a) hindab ülemmäärad ja kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute üldsummad ümber aasta $n+1$ hindades;
 - b) arvutab omavahendite otsuses sätestatud omavahendite ülemmäära piiresse jääva kättesaadava varu;
 - c) arvutab artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud kulukohustuste koguvaru;
 - d) arvutab artikli 7 lõike 1 punktis b osutatud kulukohustuste koguvaru kohase maksete assigneeringute ülemmäära kohandamise;

- e) arvutab artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud ettenägematute kulude varu maksimumsumma;
 - f) arvutab artikli 8 lõike 2 esimese lõigu punktide a ja b alusel paindlikkusinstrumendi jaoks kättesaadavaks tehtavad summad.
2. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud tehnilised kohandused järgmiselt, kooskõlas sisemajanduse koguprodukti (edaspidi „SKP“) ja hindade arenguga ning tuginedes viimastele majandusandmetele ja prognoosidele:
- (a) kui aastaks $n+1$ prognoositav inflatsioon on 1 % või üle selle ja 3 % või alla selle, tehakse tehnilised kohandused kindlaksmääratud 2 % aastadeflaatorile tuginedes;
 - (b) kui aastaks $n+1$ prognoositav inflatsioon on alla 1 % või üle 3 %, tehakse tehnilised kohandused prognoositavale inflatsioonile tuginedes.
3. Komisjon edastab lõikes 1 osutatud tehniliste kohanduste tulemused ja nende aluseks olevad majandusprognoosid Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
4. Ilma et see piiraks artiklite 9–12 kohaldamist, ei tehta asjaomase aasta suhtes kas kõnealuse aasta jooksul või järgnevatel aastatel tagantjärele täiendavaid tehnilisi kohandusi.

Artikkel 5

Sätted seoses meetmetega, mis on seotud liidu eelarve kaitseks ette nähtud üldise tingimuslikkuse korraga

- 1. Juhul kui kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 5 lõike 1 punkti b alapunktidega i ja ii võetakse vastu meetmed, mis käsitlevad liidu vahendeid puudutavate eelarveliste kulukohustuste peatamist, kantakse peatatud kulukohustustele vastavad summad automaatselt üle järgmiste aastate eelarvesse.
- 2. Eelarveaastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarves üle kaugemale kui aastasse $n+2$.

3. PEATÜKK

Erivahendid

Artikkel 6

Ukraina reserv

- 1. Ukraina reservi võib kasutusele võtta üksnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määruse (EL) XXXX/XX [Globaalne Euroopa]] kohaste kulude rahastamiseks.
- 2. Ajavahemikul 2028–2034 ei tohi Ukraina reserv ületada 88,9 miljardit eurot 2025. aasta hindades. Konkreetsel aastal Ukraina reservist kasutusele võetav summa ei tohi ületada 13,5 miljardit eurot 2025. aasta hindades. Konkreetse aasta jaoks mõeldud summa ära kasutamata osa võib kasutada sellele järgnevatel aastatel kuni aastani 2034.
- 3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad Ukraina reservi kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.

Artikkel 7 *Ühtne varuinstrument*

1. Ühtne varuinstrument koosneb järgmisest:
 - a) alates 2029. aastast finantsraamistiku aasta $n-1$ kulukohustuste ülemmäärade raames allesjäänud varudele vastavad summad, mis tehakse kättesaadavaks lisaks finantsraamistikus aastateks 2029–2034 kindlaks määratud kulukohustuste assigneeringute ülemmääradele (edaspidi „kulukohustuste koguvaru“);
 - b) alates 2029. aastast summad, mis on võrdsed sooritatud maksete ja finantsraamistiku aasta $n-1$ maksete ülemmäära vahega, et korrigeerida aastate 2029–2034 maksete ülemmäära ülespoole (edaspidi „maksete koguvaru“);
 - c) viimase abinõuna lisasummad, mis võidakse teha kättesaadavaks lisaks finantsraamistikus konkreetseks aastaks kindlaks määratud kulukohustuste või maksete assigneeringute või asjakohasel juhul nende mõlema ülemmääradele, tingimusel et kulukohustuste assigneeringute puhul tasaarvestatakse need täielikult finantsraamistiku jooksva eelarveaasta või tulevaste eelarveaastate ühe või mitme rubriigi varuga ning maksete assigneeringute puhul tasaarvestatakse need täielikult tulevaste eelarveaastate jaoks kindlaks määratud maksete ülemmäära kohase varuga (edaspidi „ettenägematute kulude varu“).
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kulukohustuste koguvaru kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.
3. Maksete koguvaru kohase ülespoole korrigeerimise sooritab komisjon alates 2029. aastast artiklis 4 osutatud tehnilise kohandamise osana.

Iga maksete koguvaru kohane ülespoole korrigeerimine tasaarvestatakse täielikult aasta $n-1$ maksete ülemmäära vastava vähendamisega.
4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad ettenägematute kulude varu kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames ja kui viimase abinõu ettenägematute asjaoludele reageerimiseks.

Ettenägematute kulude varu võib kasutusele võtta üksnes siis, kui lõike 1 vastavalt punktide a ja b alusel kättesaadavatest summadest ei piisa.

Ettenägematute kulude varu ei tohi ühelgi konkreetsel aastal ületada 0,04 % kogurahvatulust, nagu see arvutatakse artiklis 4 osutatud finantsraamistiku igaaastase tehnilise kohandamise käigus.

Sellisel kompenseeritud summasid ei võeta finantsraamistiku kontekstis enam kasutusele.
5. Ühtse varuinstrumenti kasutamisel igal konkreetsel aastal peetakse kinni omavahendite otsuses sätestatud omavahendite ülemmääradest.

Artikkel 8 *Paindlikkusinstrument*

1. Paindlikkusinstrumenti võib kasutada selleks, et rahastada konkreetsel eelarveaastal kulukohustuste assigneeringutena ja vastavate maksete assigneeringutena konkreetseid ettenägematuid kulusid, mida ei saa rahastada finantsraamistiku ühe või mitme muu rubriigi ülemmäärade piires.

2. Paindlikkusinstrument tehakse kättesaadavaks lisaks finantsraamistikus aastate 2028–2034 kohta kindlaks määratud ülemmääradele ning see koosneb iga-aastasest summast 2 000 miljonit eurot 2025. aasta hindades ja alates 2029. aastast järgmistest lisasummadest:
- a) summa, mis on võrdne tuluga, mis on saadud liidu institutsioonide määratud trahvidest, muudest rahalistest karistustest ja sanktsioonidest ning neilt kogunenud võimalikest intressidest või neist tulenevast muust tulust, nagu on osutatud finantsmääruse artikli 107 lõikes 2, mis kantakse eelarvesse aasta $n-2$ kohta pärast Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu artikli 141 lõikes 1 osutatud aasta $n-2$ summa mahaarvamist;
 - b) summa, mis on võrdne aastal $n-2$ vabastatud assigneeringutega (peale sihtotstarbelise välistulu), välja arvatud vabastatud kulukohustuste summad, mis on tehtud uuesti kättesaadavaks vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklis 15 ja määruses [(EL) XXXX/XX] [riiklik ja piirkondlik partnerlusfond] osutatud erieeskirjadele assigneeringute uuesti kättesaadavaks tegemise kohta.

Igal aastal arvutab komisjon artiklis 4 osutatud tehnilise kohandamise osana käesoleva lõike esimese lõigu punktide a ja b alusel kättesaadava summa.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pindlikkusinstrumendi kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.

Konkreetselt aastal kättesaadava summa ära kasutamata osa võib kasutusele võtta sellele järgnevatel aastatel kuni aastani 2034.

4. PEATÜKK

Finantsraamistiku muutmine

Artikkel 9

Finantsraamistiku muutmine, et tagada omavahendite ülemmäära järgimine

1. Ilma et see piiraks artiklite 10, 11 ja 12 kohaldamist ning vajaduse korral ja kooskõlas artikli 3 lõikega 2 muudetakse finantsraamistikku, et tagada omavahendite otsuses sätestatud omavahendite ülemmäära järgimine.
2. Üldjuhul tuleb kõik ettepanekud finantsraamistiku muutmiseks vastavalt lõikele 1 esitada ja vastu võtta enne asjaomase aasta või esimese asjaomase aasta eelarvemenetluse algust.
3. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 säilib asjakohane suhe kulukohustuste ja maksete assigneeringute vahel.

Artikkel 10

Muutmine aluslepingute läbivaatamise korral

Kui aluslepingute läbivaatamine mõjutab eelarvet, muudetakse finantsraamistikku vastavalt.

Artikkel 11

Muutmine uue liikmesriigi liiduga ühinemise korral

Kui liiduga ühinevad uued liikmesriigid, muudetakse finantsraamistikku vastavate ühinemislepingute kohaselt, et võtta arvesse ühinemisest tulenevaid kulusid.

Artikkel 12

Muutmine Küprose taasühendamise korral

Kui Küpros taasühendatakse, muudetakse finantsraamistikku, et võtta arvesse Küprose küsimuse terviklikku lahendust ja taasühendamisest tulenevaid täiendavaid rahalisi vajadusi.

5. PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 13

Üleminek järgmisele mitmeaastasele finantsraamistikule

Komisjon esitab 1. juuliks 2033 uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku.

Artikkel 14

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2028.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*